

# Vitenskapelig (u)redelighet

- hvordan Granskingsutvalget kan hjelpe institusjonene med å utøve sitt ansvar

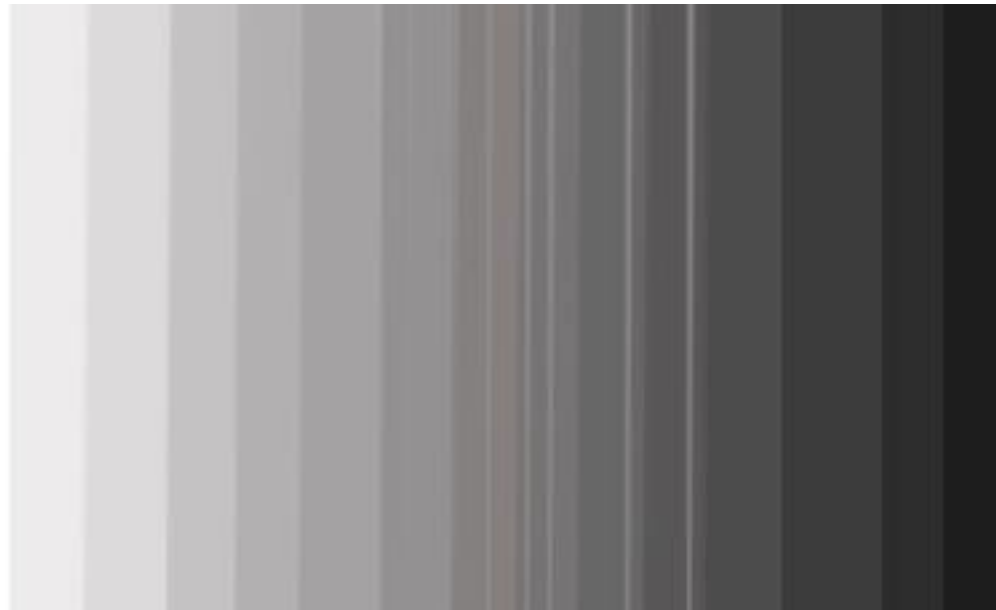
Annette Birkeland, De nasjonale forskningsetiske komiteene

NARMA vårkonferanse 2017

# Institusjonenes ansvar for forskningsetikk

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid, 2017:

- § 5: «Forskningsinstitusjoner skal sikre at forskningen ved institusjonen skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer.»
  - Opplæring av kandidater og ansatte
  - Kunnskap om anerkjente forskningsetiske normer
- § 6: «Forskningsinstitusjoner har ansvar for å behandle saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer», herunder opprette redelighetsutvalg og fastsette retningslinjer for behandlingen.



Innenfor

Utenfor

# Forskningsetikk

```
graph TD; A[Forskningsetikk] --- B[Normer for god vitenskapelig praksis]; A --- C[Normer som regulerer forskersamfunnet]; A --- D[Normer for beskyttelse av forskningsdeltakere]; A --- E[Normer for samfunnsansvar]; B --- F[Forskningsinterne normer]; C --- F; D --- G[Forskningseksterne normer]; E --- G;
```

Normer for god vitenskapelig praksis

Normer som regulerer forskersamfunnet

Normer for beskyttelse av forskningsdeltakere

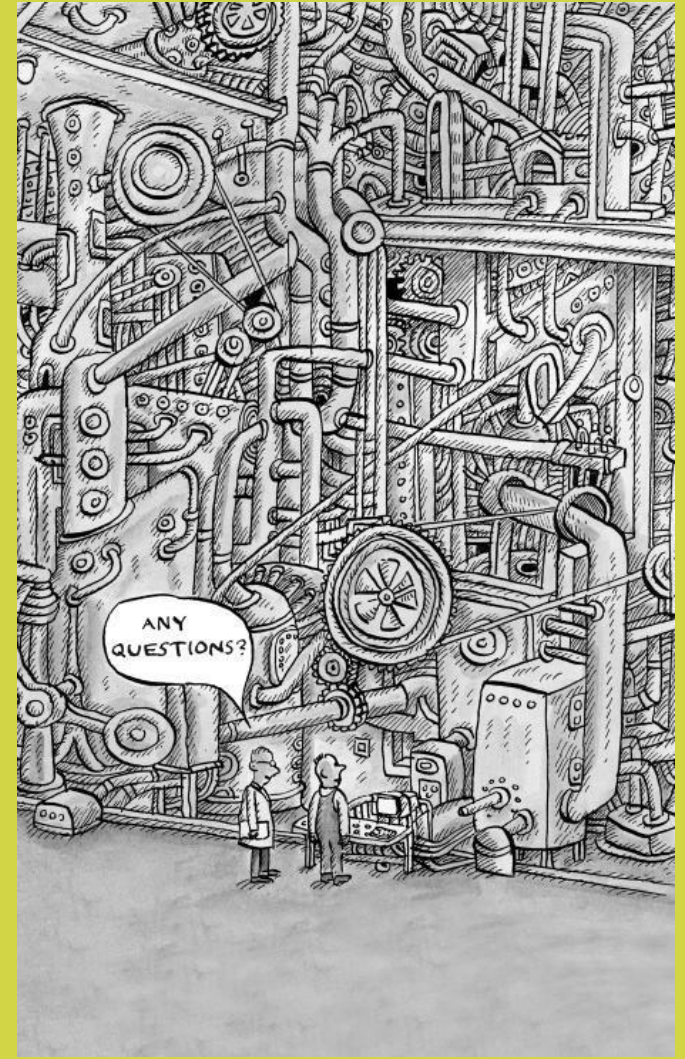
Normer for samfunnsansvar

Forskningsinterne normer

Forskningseksterne normer

# Vitenskapelig uredelighet

Den nye lovens definisjon (§ 8):  
«Med vitenskapelig uredelighet menes forfalskning, fabrikkering, plagiering og andre alvorlige brudd **på anerkjente forskningsetiske normer** som er begått forsettlig eller grovt uaktsomt i planlegging, gjennomføring eller rapportering av forskning.»



# Granskingsutvalget

- Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning
- Oppnevnes av KD
- Inngår i forvaltningsorganet De nasjonale forskningsetiske komiteene, sammen med NEM, NENT og NESH
- Kan behandle saker på eget initiativ
- I enkelte tilfeller klageinstans for saker fra forskningsinstitusjonene
- Skal veilede institusjonene om behandling av uredelighets saker
- Institusjonene skal rapportere til Granskingsutvalget om saker de har behandlet

# Og i praksis:

- Det norske systemet er unikt i verdenssammenheng med vekt på å fremme etisk god forskning på alle fagområder
- Forskningsetisk dilemma? – Be om vurdering fra de forskningsetiske komiteene
- Forskningsetiske retningslinjer, bøker, fagbladet Forskningsetikk
- Opplæringsopplegg for medlemmer av redelighetsutvalg – kommer!
- Forskningsetisk bibliotek med korte, opplysende artikler + caser
- Årsmelding for Granskingsutvalget
  
- Eksempelarkiv
  
- Men aller helst: Ta kontakt!